

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUĐOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 12. januára 2023 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Hospodárska súťaž – Zneužitie dominantného postavenia – Pravidlá upravujúce žaloby podľa vnútroštátneho práva o náhradu škody utrpenej v dôsledku porušenia ustanovení práva hospodárskej súťaže členských štátov a Európskej únie – Smernica 2014/104/EÚ – Články 5 a 6 – Sprístupňovanie dôkazov – Dôkazy zo spisu orgánu hospodárskej súťaže – Konanie prebiehajúce pred Európskou komisiou týkajúce sa porušenia pravidiel hospodárskej súťaže – Vnútroštátne konanie o žalobe o náhradu škody týkajúce sa rovnakého porušenia – Podmienky týkajúce sa sprístupnenia dôkazov“

Vo veci C-57/21,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Nejvyššího soudu (Česká republika) zo 16. decembra 2020 a doručený Súdnemu dvoru 1. februára 2021, ktorý súvisí s konaním:

RegioJet a. s.

proti

Českým dráhám a. s.,

za účasti:

Českej republiky, Ministerstva dopravy

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predsedníčka druhej komory A. Prechal, sudcovia M. L. Arastey Sahún, F. Biltgen, N. Wahl (spravodajca) a J. Passer,

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 3. februára 2022,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– RegioJet a.s., v zastúpení: O. Doležal, advokát,

* Jazyk konania: čeština.

- České dráhy a.s., v zastúpení: J. Kindl, S. Mikeš a K. Muzikář, advokáti,
 - grécka vláda, v zastúpení: K. Boskovits, splnomocnený zástupca,
 - talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci F. Sclafani, avvocato dello Stato,
 - Európska komisia, v zastúpení: B. Ernst, P. Němečková a C. Zois, splnomocnené zástupkyne,
- po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 5. mája 2022,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 5 ods. 1 a 4, článku 6 ods. 5 písm. a), ako aj článku 6 ods. 7 a 9 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/104/EÚ z 26. novembra 2014 o určitých pravidlách upravujúcich žaloby podľa vnútroštátneho práva o náhradu škody utrpenej v dôsledku porušenia ustanovení práva hospodárskej súťaže členských štátov a Európskej únie (Ú. v. EÚ L 349, 2014, s. 1).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťami RegioJet a. s. a České dráhy a. s. vo veci žiadosti o sprístupnenie dôkazov, ktorú podala RegioJet v súvislosti so žalobou o náhradu škody, ktorá tejto spoločnosti údajne vznikla v dôsledku protisúťažného konania zo strany spoločnosti České dráhy.

Právny rámec

Právo Únie

Nariadenie (ES) č. 1/2003

- 3 Podľa odôvodnení 7 a 21 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch [101] a [102 ZFEÚ] (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205):
 - „(7) Vnútroštátne sudy hrajú dôležitú úlohu pri uplatňovaní súťažných pravidiel [Únie]. Pri rozhodovaní o sporoch medzi súkromnými osobami chránia osobné práva podľa právnych predpisov [Únie], napríklad odškodnením poškodených. Úloha vnútroštátnych súdov v tomto ohľade dopĺňa úlohu orgánov hospodárskej súťaže členských štátov. Mali by mať preto možnosť plne uplatňovať články [101] a [102 ZFEÚ].

...

(21) Jednotné uplatňovanie súťažných pravidiel si tiež vyžaduje vytvorenie foriem spolupráce medzi súdmi členských štátov a [Európskou] komisiou. To platí pre všetky súdy členských štátov, ktoré uplatňujú články [101] a [102 ZFEÚ] bez ohľadu na to, či uplatňujú tieto pravidlá v súdnych sporoch medzi súkromnými osobami, alebo konajú ako verejní vynucovatelia, alebo ako odvolacie súdy. Najmä vnútroštátne súdy by mali mať možnosť vyžiadať si od Komisie informácie alebo jej stanoviská k bodom týkajúcim sa uplatňovania súťažného práva [Únie]. ...“

4 Článok 2 tohto nariadenia s názvom „Dôkazné bremeno“ stanovuje:

„Vo všetkých vnútroštátnych konaniach alebo konaniach [Únie], ktoré sa týkajú uplatňovania článkov [101] a [102 ZFEÚ], bremeno dokazovania porušenia článku [101] ods. 1 alebo článku [102 ZFEÚ] znáša strana alebo orgán, ktorý túto námietku vzniesol. ...“

5 Článok 5 uvedeného nariadenia znie takto:

„Orgány hospodárskej súťaže členských štátov majú právomoc na uplatňovanie článkov [101] a [102 ZFEÚ] v jednotlivých prípadoch. Na tento účel, konajúc zo svojho vlastného podnetu alebo na základe sťažnosti, môžu prijímať tieto rozhodnutia:

- nariadiť skončenie porušovania,
- nariadiť dočasné opatrenia,
- prijímať záväzky
- ukladať pokuty, pravidelné penále alebo iné sankcie podľa vnútroštátneho práva.

Ak na základe informácií, ktoré majú k dispozícii, nie sú splnené podmienky pre zákaz, môžu tiež rozhodnúť, že nie sú žiadne dôvody na zásah z ich strany.“

6 Kapitola III toho istého nariadenia sa týka rozhodnutí, ktoré Komisia prijíma na základe článkov 101 a 102 ZFEÚ. Týmito rozhodnutiami môže byť zistenie a ukončenie porušenia (článok 7), prijatie dočasných opatrení (článok 8), rozhodnutia vyhlasujúce záväzky za záväzné (článok 9) a nakoniec určenie neuplatniteľnosti článkov 101 a 102 ZFEÚ (článok 10).

7 Článok 11 nariadenia č. 1/2003, nazvaný „Spolupráca medzi Komisiou a orgánmi hospodárskej súťaže členských štátov“, v odsekoch 1 a 6 stanovuje:

„1. Komisia a orgány hospodárskej súťaže členských štátov musia v úzkej spolupráci uplatňovať súťažné pravidlá [Únie].

...

6. Ak Komisia začne konanie týkajúce sa prijatia rozhodnutia podľa kapitoly III, zbavuje tým orgány hospodárskej súťaže členských štátov ich práva na uplatňovanie článkov [101] a [102 ZFEÚ]. Ak orgány hospodárskej súťaže členských štátov už konajú v prípade, Komisia začne konanie len po konzultácii s týmito vnútroštátnymi orgánmi hospodárskej súťaže.“

8 Článok 16 tohto nariadenia, nazvaný „Jednotné uplatňovanie súťažného práva [Únie]“, stanovuje:

„1. Keď vnútroštátne sudy rozhodujú o dohodách, rozhodnutiach alebo postupoch podľa článku [101] alebo článku [102 ZFEÚ], ktoré sú už predmetom rozhodnutia Komisie, nemôžu prijať rozhodnutia, ktoré sú v rozpore s rozhodnutím prijatým Komisiou. Musia sa vyhnúť takým rozhodnutiam, ktoré by boli v rozpore s rozhodnutím, o ktorom uvažuje Komisia v postupe, ktorý iniciovala [s rozhodnutím, ktoré Komisia zamýšľa prijať v konaní, ktoré začala – *neoficiálny preklad*]. Na tento účel môžu vnútroštátne sudy posúdiť, či je nevyhnutné zastaviť príslušný postup [prerušiť príslušné konanie – *neoficiálny preklad*]. Táto povinnosť nemá vplyv na práva a povinnosti podľa článku [267 ZFEÚ].

2. Keď orgány hospodárskej súťaže členských štátov rozhodujú o dohodách, rozhodnutiach alebo postupoch podľa článku [101] alebo [102 ZFEÚ], ktoré sú už predmetom rozhodnutia Komisie, nemôžu prijať rozhodnutia, ktoré sú v rozpore s rozhodnutím prijatým Komisiou.“

Nariadenie (ES) č. 773/2004

9 Článok 2 ods. 1 nariadenia Komisie (ES) č. 773/2004 zo 7. apríla 2004, ktoré sa týka vedenia konania Komisiou podľa článkov [101] a [102 ZFEÚ] (Ú. v. EÚ L 123, 2004, s. 18; Mim. vyd. 08/003, s. 81), zmeneného nariadením Komisie (ES) č. 622/2008 z 30. júna 2008 (Ú. v. EÚ L 171, 2008, s. 3), stanovuje:

„Komisia môže rozhodnúť začať konanie s cieľom prijať rozhodnutie podľa kapitoly III nariadenia (ES) č. 1/2003 kedykoľvek, avšak najneskôr k dátumu, keď vydá predbežné posúdenie uvedené v článku 9 ods. 1 daného nariadenia, vyhlásenie o námietkach alebo žiadosť, aby strany vyjadrili svoj záujem zapojiť sa do rozhovorov o urovnaní, alebo k dátumu uverejnenia oznámenia podľa článku 27 ods. 4 daného nariadenia, podľa toho, ktorý z týchto úkonov nastane skôr.“

Smernica 2014/104

10 Podľa odôvodnení 6, 15, 21, 23 a 25 až 28 smernice 2014/104:

„(6) V záujme zabezpečenia účinných žalôb v rámci presadzovania práva súkromnoprávnymi prostriedkami podľa občianskeho práva a účinného presadzovania práva verejnoprávnymi prostriedkami zo strany orgánov hospodárskej súťaže musia obidva nástroje pôsobiť spoločne, aby sa zaistila čo najvyššia účinnosť pravidiel hospodárskej súťaže. Je potrebné dôsledne upraviť koordináciu týchto dvoch foriem presadzovania napríklad v súvislosti s mechanizmami prístupu k dokumentom, ktoré majú k dispozícii orgány hospodárskej súťaže. ...

...

(15) Dôkazy sú dôležitým prvkom pri podávaní žalôb o náhradu škody utrpenej v dôsledku porušenia práva hospodárskej súťaže Únie alebo vnútroštátneho práva hospodárskej súťaže. Keďže pre súdne spory v oblasti práva hospodárskej súťaže je príznačná informačná asymetria, je vhodné zabezpečiť, aby sa žalobcom poskytlo právo na získanie prístupu k dôkazom relevantným v súvislosti s ich nárokmi bez toho, aby museli uviesť jednotlivé dôkazy. V záujme zabezpečenia rovnakého postavenia účastníkov konania by toto právo mali požívať aj žalovaní v konaniach o žalobách o náhradu škody, aby aj oni mohli

požadovať sprístupnenie dôkazov žalobcami. Vnútroštátne súdy by mali mať tiež možnosť nariadiť, aby dôkazy sprístupnili aj tretie osoby vrátane orgánov verejnej moci. Ak chce vnútroštátny súd nariadiť, aby dôkazy sprístupnila Komisia, uplatní sa zásada lojálnej spolupráce medzi Úniou a členskými štátmi stanovená v článku 4 ods. 3 Zmluvy o EÚ, a pokiaľ ide o žiadosť o informácie, článok 15 ods. 1 nariadenia... č. 1/2003. Ak vnútroštátny súd nariadi, aby dôkazy sprístupnili orgány verejnej moci, uplatnia sa zásady právnej a administratívnej spolupráce podľa práva Únie alebo vnútroštátneho práva.

...

- (21) Účinné a jednotné uplatňovanie článkov 101 a 102 ZFEÚ Komisiou a vnútroštátnymi orgánmi hospodárskej súťaže si vyžaduje spoločný prístup v celej Únii, pokiaľ ide o sprístupňovanie dôkazov, ktoré sa nachádzajú v spisoch orgánov hospodárskej súťaže. Sprístupnenie dôkazov by nemalo neprimerane znižovať účinnosť presadzovania práva hospodárskej súťaže orgánom hospodárskej súťaže. ...

...

- (23) Požiadavka primeranosti by sa mala pozorne posúdiť, keď by sprístupnenie mohlo rozložiť vyšetrovaciu stratégiu orgánu hospodárskej súťaže, a to tým, že by sa odhalilo, ktoré dokumenty sú súčasťou spisu, resp. keď by toto sprístupnenie mohlo negatívne ovplyvniť spoluprácu dotknutých podnikov s uvedeným orgánom hospodárskej súťaže. Osobitný dôraz by sa mal klásť na predchádzanie tzv. ‚fishing expeditions‘, t. j. nešpecifickému alebo príliš širokému hľadaniu informácií, ktoré pravdepodobne nie sú dôležité pre účastníkov konania. Preto by sa určité žiadosti o sprístupnenie nemali považovať za primerané, ak by len všeobecne odkazovali na dokumenty v spise orgánu hospodárskej súťaže v súvislosti s určitým prípadom, resp. ak by všeobecne odkazovali na dokumenty, ktoré predložil určitý účastník v kontexte určitého prípadu. Takto široko formulované žiadosti o sprístupnenie by neboli ani v súlade s povinnosťou žiadateľa čo najpresnejšie a najkonkrétnejšie špecifikovať dôkazy alebo kategórie dôkazov, ktorých sprístupnenie sa požaduje.

...

- (25) Výnimka by sa mala uplatniť vo vzťahu k akémukoľvek sprístupneniu, ktoré by v prípade, ak sa umožnilo, neprimerane zasiahlo do prebiehajúceho vyšetrovania uskutočňovaného orgánom hospodárskej súťaže v súvislosti s porušením práva hospodárskej súťaže Únie alebo vnútroštátneho práva hospodárskej súťaže. Informácie vypracované orgánom hospodárskej súťaže v rámci jeho konaní vedených na účely presadzovania práva hospodárskej súťaže Únie alebo vnútroštátneho práva hospodárskej súťaže a zaslané účastníkom týchto konaní (napríklad oznámenie námietok), resp. informácie, ktoré vypracoval účastník týchto konaní (napríklad odpovede účastníka na žiadosti orgánov hospodárskej súťaže o poskytnutie informácií alebo výpovede svedkov), by preto mali podliehať sprístupneniu na účely konaní o žalobách o náhradu škody až po tom, ako tento orgán ukončil konanie, napríklad prijatím rozhodnutia podľa článku 5 alebo podľa kapitoly III nariadenia... č. 1/2003 s výnimkou rozhodnutí o dočasných opatreniach.

- (26) Programy zhovievavosti a konania o urovnaní sú významnými nástrojmi na presadzovanie práva hospodárskej súťaže Únie verejnoprávnymi prostriedkami, pretože prispievajú k odhaľovaniu a efektívnemu stíhaniu a ukladaniu sankcií za najzávažnejšie porušenia práva hospodárskej súťaže. ... S cieľom zabezpečiť, aby boli podniky naďalej ochotné dobrovoľne sa obracať na orgány hospodárskej súťaže s vyhláseniami v rámci programov zhovievavosti alebo podaniami v rámci konania o urovnaní, by takéto dokumenty mali byť zo sprístupnenia dôkazov vylúčené. ...
- (27) Pravidlá stanovené v tejto smernici týkajúce sa sprístupnenia iných dokumentov ako vyhlásení v rámci programov zhovievavosti a podaní v rámci konania o urovnaní zabezpečia, aby poškodené osoby mali aj tak iné dostatočné alternatívne prostriedky, ako získať prístup k príslušným dôkazom potrebným na prípravu svojich žalôb o náhradu škody. Vnútroštátne súdy by na žiadosť žalobcu mali mať možnosť získať prístup k dokumentom, vo vzťahu ku ktorým sa uplatnila výnimka, s cieľom potvrdiť vo vzťahu k akémukoľvek inému dokumentu, či jeho obsah nespadá mimo vymedzenie vyhlásení v rámci programov zhovievavosti a podaní v rámci konania o urovnaní ustanovených v tejto smernici. Akýkoľvek obsah, ktorý spadá mimo tieto vymedzenia, by malo byť možné sprístupniť v súlade s príslušnými podmienkami.
- (28) Vnútroštátne súdy by v súvislosti so žalobami o náhradu škody mali mať možnosť kedykoľvek nariadiť sprístupnenie dôkazov, ktoré existujú nezávisle od konaní vedených orgánom hospodárskej súťaže (ďalej len „už existujúce informácie“).
- 11 Podľa článku 2 bodu 17 smernice 2014/104 pojem „už existujúce informácie“ znamená dôkazy, ktoré existujú bez ohľadu na konanie vedené orgánom hospodárskej súťaže a bez ohľadu na to, či sú alebo nie sú zo spisu orgánu hospodárskej súťaže.
- 12 Článok 5 tejto smernice s názvom „Sprístupňovanie dôkazov“ stanovuje:
- „1. Členské štáty zabezpečia, aby v konaní týkajúcom sa žaloby o náhradu škody v Únii na žiadosť žalobcu, ktorý predložil podložené odôvodnenie obsahujúce primerane dostupné skutočnosti a dôkazy, ktoré dostatočne preukazujú odôvodnenosť jeho nároku na náhradu škody, mohli vnútroštátne súdy za podmienok stanovených v tejto kapitole nariadiť žalovanému alebo tretej osobe, aby sprístupnili relevantné dôkazy, ktoré majú pod kontrolou. Členské štáty zabezpečia, aby vnútroštátne súdy mohli na žiadosť žalovaného nariadiť žalobcovi alebo tretej osobe, aby sprístupnili relevantné dôkazy.
- ...
2. Členské štáty zabezpečia, aby vnútroštátne súdy mohli nariadiť sprístupnenie určitých dôkazov alebo relevantných kategórií dôkazov, ktoré sa vymedzia čo najpresnejšie a najkonkrétnejšie na základe primerane dostupných skutočností uvedených v podloženom odôvodnení.
3. Členské štáty zabezpečia, aby vnútroštátne súdy obmedzili sprístupnenie dôkazov len na to, čo je primerané. Vnútroštátne súdy pri určovaní toho, či je akékoľvek sprístupnenie, ktoré požaduje jeden účastník, primerané, zohľadnia oprávnené záujmy všetkých účastníkov a dotknutých tretích osôb. Zohľadnia predovšetkým:
- a) mieru, do akej je žaloba alebo obhajoba podporená dostupnými skutočnosťami a dôkazmi odôvodňujúcimi žiadosť o sprístupnenie dôkazov;

- b) rozsah sprístupnenia a náklady naň, a to najmä v prípade akýchkoľvek dotknutých tretích osôb, ako aj to, aby sa predišlo nešpecifickému hľadaniu informácií, ktoré pravdepodobne nie sú dôležité pre účastníkov konania;
- c) či dôkazy, ktorých sprístupnenie sa žiada, obsahujú dôverné informácie, a to najmä dôverné informácie týkajúce sa akýchkoľvek tretích osôb, ako aj to, či existujú mechanizmy na ochranu takýchto dôverných informácií.

4. Členské štáty zabezpečia, aby vnútroštátne súdy mali právomoc nariadiť sprístupnenie dôkazov obsahujúcich dôverné informácie, ak to považujú za relevantné pre konanie o žalobe o náhradu škody. Členské štáty zabezpečia, aby vnútroštátne súdy mali pri nariadení sprístupnenia takýchto informácií k dispozícii účinné nástroje na ochranu takýchto informácií.

5. Záujem podnikov na tom, aby predišli žalobám o náhradu škody v dôsledku porušenia práva hospodárskej súťaže, nepredstavuje záujem hodný ochrany.

...

8. Bez toho, aby boli dotknuté odseky 4 a 7 a článok 6, tento článok nebráni členským štátom v tom, aby zachovali alebo zaviedli pravidlá vedúce k širšiemu sprístupňovaniu dôkazov.“

- 13 Článok 6 uvedenej smernice, nazvaný „Sprístupňovanie dôkazov zo spisu orgánu hospodárskej súťaže“, stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby sa na účely konaní o žalobách o náhradu škody v prípadoch, keď vnútroštátne súdy nariaďujú sprístupnenie dôkazov zo spisu orgánu hospodárskej súťaže, popri článku 5 uplatňoval aj tento článok.

...

4. Pri posudzovaní primeranosti príkazu na sprístupnenie informácií v súlade s článkom 5 ods. 3 vnútroštátne súdy zväžia takisto:

- a) či bola žiadosť o sprístupnenie formulovaná konkrétne, pokiaľ ide o povahu, predmet alebo obsah dokumentov predložených orgánu hospodárskej súťaže alebo nachádzajúcich sa v spise takéhoto orgánu hospodárskej súťaže, a nie ako neurčitá žiadosť týkajúca sa dokumentov predložených orgánu hospodárskej súťaže;
- b) či účastník požaduje sprístupnenie v súvislosti so žalobou o náhradu škody pred vnútroštátnym súdom a
- c) potrebu zabezpečiť účinnosť presadzovania pravidiel hospodárskej súťaže verejnoprávnymi prostriedkami vo vzťahu k odsekom 5 a 10 alebo na žiadosť orgánu hospodárskej súťaže podľa odseku 11.

5. Až po tom, ako orgán hospodárskej súťaže ukončil konanie prijatím rozhodnutia alebo iným spôsobom, vnútroštátne súdy môžu nariadiť sprístupnenie nasledujúcich kategórií dôkazov:

- a) informácie, ktoré fyzická alebo právnická osoba vypracovala osobitne na účely konania, ktoré vedie orgán hospodárskej súťaže;

- b) informácie, ktoré vypracoval orgán hospodárskej súťaže a zaslal účastníkom v rámci jeho konania, a
- c) podania v rámci konania o urovnaní, ktoré boli vzaté späť.
6. Členské štáty zabezpečia, aby vnútroštátne súdy na účely konaní o žalobách o náhradu škody nesmeli účastníkovi ani tretej osobe nikdy nariadiť sprístupnenie ktorejkoľvek z týchto kategórií dôkazov:
- a) vyhlásenia v rámci programu zhovievavosti;
- b) podania v rámci konania o urovnaní.
7. Žalobca môže predložiť odôvodnenú žiadosť o to, aby vnútroštátny súd mal prístup k dôkazom uvedeným v odseku 6 písm. a) alebo b) výlučne na účely potvrdenia, že ich obsah zodpovedá vymedzeniu pojmov uvedených v článku 2 bodoch 16 a 18. Vnútroštátne súdy môžu v rámci takéhoto posúdenia požiadať o pomoc len príslušný orgán hospodárskej súťaže. Autori dotknutých dôkazov môžu tiež mať možnosť byť vypočutí. Súd v žiadnom prípade neumožní prístup k uvedeným dôkazom ostatným účastníkom alebo tretím osobám.
8. Ak sa odsek 6 tohto článku vzťahuje len na časti požadovaného dôkazu, zvyšné časti dôkazov budú v závislosti od kategórie, do ktorej patria, prístupné v súlade s príslušnými odsekmi tohto článku.
9. Sprístupnenie dôkazu zo spisu orgánu hospodárskej súťaže, ktorý nepatrí ani do jednej z kategórií uvedených v tomto článku, sa môže v rámci konaní o žalobách o náhradu škody nariadiť kedykoľvek bez toho, aby tým bol dotknutý tento článok.
- ...
11. Pokiaľ je orgán hospodárskej súťaže ochotný uviesť svoje stanovisko k primeranosti žiadosti o sprístupnenie, môže orgán hospodárskej súťaže na vlastný podnet predložiť pripomienky vnútroštátnemu súdu, na ktorom sa žiada o vydanie príkazu na sprístupnenie.“
- 14 Článok 22 smernice 2014/104 s názvom „Časová pôsobnosť“ stanovuje:
- „1. Členské štáty zabezpečia, aby sa vnútroštátne opatrenia prijaté podľa článku 21 na zosúladenie s hmotnoprávnymi ustanoveniami tejto smernice neuplatňovali so spätným účinkom.
2. Členské štáty zabezpečia, aby sa akékoľvek vnútroštátne opatrenia prijaté podľa článku 21, iné ako tie, ktoré sú uvedené v odseku 1, neuplatňovali na žaloby o náhradu škody podané na vnútroštátny súd pred 26. decembrom 2014.“

České právo

Zákon č. 143/2001

- 15 Zákon č. 143/2001 Sb. o ochraně hospodářské soutěže, v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (ďalej len „zákon č. 143/2001“), v § 1 ods. 1 stanovuje, že „upravuje ochranu hospodárskej súťaže na trhu výrobkov a služieb... proti jej vylúčeniu, obmedzeniu, inému narušeniu alebo ohrozeniu“.
- 16 Ustanovenie § 21ca ods. 2 zákona č. 143/2001 v podstate stanovuje, že podklady a informácie, ktoré boli vypracované a predložené na účely správneho konania prebiehajúceho pred vnútroštátnym orgánom hospodárskej súťaže, možno sprístupniť orgánom verejnej moci až po ukončení vyšetrovania alebo po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia vnútroštátneho orgánu hospodárskej súťaže o ukončení správneho konania.

Zákon č. 262/2017

- 17 Zákon č. 262/2017 Sb. o náhrade škody v oblasti hospodářské soutěže (ďalej len „zákon č. 262/2017“) preberá smernicu 2014/104 do českého právneho poriadku.
- 18 Ustanovenie § 2 ods. 2 písm. c) tohto zákona stanovuje, že dôvernou informáciou chránenou povinnosťou mlčanlivosti sú okrem iného „podklady a informácie, ktoré boli predložené osobitne na účely správneho konania alebo výkon dozoru pred [vnútroštátnym] orgánom ochrany hospodárskej súťaže“.
- 19 Z § 10 ods. 1 uvedeného zákona v podstate vyplýva, že pred začatím konania o žalobe o náhradu škody spôsobenej obmedzením hospodárskej súťaže predseda senátu na návrh navrhovateľa, ktorý s istotou zodpovedajúcou dostupným skutkovým okolnostiam potvrdí hodnovernosť jeho práva na náhradu škody spôsobenej obmedzením hospodárskej súťaže, ak je to potrebné a primerané na vykonanie práva navrhovateľa na náhradu škody, uloží tomu, kto má pod kontrolou určité dokumenty umožňujúce zistiť stav veci, povinnosť sprístupniť ich.
- 20 Ustanovenie § 15 ods. 4 toho istého zákona stanovuje, že „uložiť povinnosť sprístupniť dôverné informácie podľa § 2 ods. 2 písm. c) možno najskôr po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia orgánu ochrany hospodárskej súťaže o ukončení správneho konania“.
- 21 Ustanovenie § 16 ods. 1 písm. c) zákona č. 262/2017 v podstate stanovuje, že v prípade žiadosti o sprístupnenie dokumentov zo spisu vnútroštátneho orgánu ochrany hospodárskej súťaže obsahujúcich dôverné informácie, predseda senátu preskúma, či by ich sprístupnenie neohrozilo účinné uplatňovanie pravidiel hospodárskej súťaže. Z odseku 3 tohto ustanovenia vyplýva, že dokumenty obsahujúce dôverné informácie možno sprístupniť až po ukončení vyšetrovania alebo po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia vnútroštátneho orgánu ochrany hospodárskej súťaže o ukončení správneho konania.
- 22 Podľa § 18 ods. 1 tohto zákona môže predseda senátu za podmienok stanovených v § 10 a 16 uvedeného zákona uložiť povinnosť sprístupniť dôkazy aj po začatí konania vo veci samej.

- 23 Ustanovenie § 27 ods. 1 toho istého zákona stanovuje, že v rámci konania o žalobe o náhradu škody je súd viazaný rozhodnutím iného súdu, Úradu pro ochranu hospodářské soutěže (ďalej len „ÚOHS“) a Komisie o tom, že došlo k obmedzeniu hospodárskej súťaže a o totožnosti jeho autora.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 24 Dňa 25. januára 2012 ÚOHS začal z vlastného podnetu správne konanie vo veci možného zneužitia dominantného postavenia zo strany spoločnosti České dráhy, národného železničného dopravcu vo vlastníctve českého štátu.
- 25 RegioJet, spoločnosť, ktorá poskytuje okrem iného služby osobnej železničnej dopravy na trati Praha – Ostrava (Česká republika), podala v roku 2015 proti spoločnosti České dráhy na Městský soud v Praze (Česká republika) žalobu o náhradu škody, ktorou sa domáhala náhrady škody spôsobenej údajným konaním spoločnosti České dráhy v rozpore s pravidlami hospodárskej súťaže.
- 26 Dňa 10. novembra 2016 Komisia rozhodla o začatí konania vo veci formálneho zisťovania podľa článku 2 ods. 1 nariadenia č. 773/2004 s cieľom posúdiť existenciu údajných predátorských cien zo strany spoločnosti České dráhy v súvislosti s poskytovaním služieb osobnej železničnej dopravy v Českej republike, a najmä na trati Praha – Ostrava (vec č. AT.40156 – Czech Rail).
- 27 Dňa 14. novembra 2016 ÚOHS prerušil správne konanie bez toho, aby ho formálne ukončil, z dôvodu, že samotná Komisia začala konanie, ktoré sa z vecného hľadiska týkalo tých istých konaní, aké boli predmetom správneho konania.
- 28 Dňa 11. októbra 2017 podala RegioJet v rámci svojho konania o náhradu škody žiadosť o sprístupnenie dokumentov podľa ustanovení zákona č. 262/2017. RegioJet žiadala najmä sprístupniť dokumenty, o ktorých sa domnievala, že sú v držbe spoločnosti České dráhy, najmä položkové výkazy a výkazy o verejnej železničnej doprave, ako aj účtovníctvo komerčného segmentu tejto spoločnosti.
- 29 ÚOHS na základe § 21ca ods. 2 zákona č. 143/2001 uviedol, že požadované dokumenty, ktoré má k dispozícii v rámci správneho konania, nemôžu byť sprístupnené, a to až do právoplatného ukončenia tohto správneho konania. Okrem toho uviedol, že ostatné požadované dokumenty patria do kategórie dokumentov, ktoré predstavujú ucelený súbor dokumentov, a ich sprístupnenie odmietol z dôvodu, že by to mohlo znížiť účinnosť politiky stížania porušenia práva hospodárskej súťaže.
- 30 Dňa 26. februára 2018 Komisia v odpovedi na žiadosť, ktorú podal Městský soud v Praze 12. januára 2018, zdôraznila, že súd by mal pri rozhodovaní o sprístupnení dôkazných prostriedkov v záujme ochrany oprávnených záujmov všetkých účastníkov konania a tretích osôb uplatniť najmä zásadu primeranosti a prijať opatrenia na ochranu takýchto informácií. Okrem toho uviedla, že podľa článku 16 ods. 1 nariadenia č. 1/2003 vnútroštátne súdy nemôžu pri rozhodovaní o otázkach patriacich do pôsobnosti článkov 101 a 102 ZFEÚ prijímať rozhodnutia, ktoré by boli v rozpore s rozhodnutiami prijatými Komisiou. Vnútroštátne súdy by sa tiež mali vyhnúť prijímaniu rozhodnutí, ktoré by boli v rozpore s tými, ktoré táto inštitúcia zamýšľa prijať v konaní, ktoré začala. Na tento účel bol vnútroštátny súd vyzvaný, aby posúdil, či bolo nevyhnutné prerušiť jeho konanie.

- 31 Dňa 14. marca 2018 uvedený vnútroštátny súd nariadil spoločnosti České dráhy, aby sprístupnila formou založenia do spisu súbor dokumentov. Tieto dokumenty obsahovali jednak informácie, ktoré táto spoločnosť osobitne vypracovala na účely konania pred ÚOHS a jednak informácie povinne vypracované a uchovávané mimo rámca tohto konania, ako sú položkové výkazy vlakových spojov, štvrtročné výkazy o verejnej železničnej doprave a zoznam spojov prevádzkovaných spoločnosťou České dráhy. Tento súd však zamietol žiadosti spoločnosti RegioJet o sprístupnenie účtovníctva komerčného segmentu spoločnosti České dráhy, vrátane kódov podľa jednotlivých liniek a typu vlaku a jednak o sprístupnenie zápisníc zo zasadnutí predstavenstva spoločnosti České dráhy za september a október 2011.
- 32 Uznesením z 19. decembra 2018 tento súd na základe § 27 ods. 1 zákona č. 262/2017 rozhodol prerušiť konanie vo veci samej týkajúcej sa žaloby o náhradu škody až do skončenia konania uvedeného v bode 26 tohto rozsudku.
- 33 RegioJet a České dráhy podali proti uzneseniu zo 14. marca 2018 odvolanie na Vrchní soud v Praze (Česká republika). Tento posledný uvedený súd uznesením z 29. novembra 2019 potvrdil uznesenie zo 14. marca 2018 a s cieľom zabezpečiť ochranu sprístupnených dôkazných prostriedkov prijal opatrenia spočívajúce v ich uložení do súdnej úschovy a ich sprístupnení len účastníkom konania, ich zástupcom a znalcom, a to v každom prípade vždy na základe odôvodnenej písomnej žiadosti a po predchádzajúcom súhlase sudcu, ktorý vec prejednáva, v závislosti od rozvrhu práce.
- 34 České dráhy podali proti tomuto uzneseniu z 29. novembra 2019 dovolanie na Nejvyšší soud (Česká republika), ktorý predložil návrh na začatie prejudiciálneho konania.
- 35 Za týchto okolností Nejvyšší soud rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Zodpovedá výkladu článku 5 ods. 1 [smernice 2014/104] postup, podľa ktorého súd rozhodne uložiť povinnosť sprístupniť dôkazy, hoci zároveň prebieha konanie začaté Komisiou s cieľom prijať rozhodnutie podľa kapitoly III [nariadenia č. 1/2003], v dôsledku čoho súd z tohto dôvodu preruší konanie o náhrade škody spôsobenej porušením právnych predpisov o hospodárskej súťaži?
 2. Bráni výklad článku 6 ods. 5 písm. a) a článku 6 ods. 9 smernice 2014/104 vnútroštátnej právnej úprave, ktorá obmedzuje sprístupnenie všetkých informácií predložených v rámci konania na žiadosť orgánu hospodárskej súťaže, a to aj vtedy, keď ide o informácie, ktoré má účastník konania povinnosť vypracovať a uchovávať na základe iných právnych predpisov (alebo ich vypracováva a uchováva), nezávisle od konania o porušení právnych predpisov o hospodárskej súťaži?
 3. Možno skutočnosť, že vnútroštátny orgán hospodárskej súťaže prerušil konanie hneď, ako Komisia začala konanie s cieľom prijatia rozhodnutia podľa kapitoly III nariadenia č. 1/2003, považovať za ukončenie konania iným spôsobom v zmysle článku 6 ods. 5 smernice 2014/104?
 4. Je v súlade s článkom 5 ods. 1 v spojení s článkom 6 ods. 5 smernice 2014/104, pri zohľadnení účelov a cieľov tejto smernice, postup vnútroštátneho súdu, ktorým analogicky aplikuje vnútroštátnu právnu úpravu vykonávajúcu článok 6 ods. 7 uvedenej smernice na také kategórie informácií, ako sú informácie podľa článku 6 ods. 5 tej istej smernice, teda rozhodne o sprístupnení dôkazov s tým, že otázkou, či dôkazy obsahujú informácie, ktoré vypracovala

fyzická alebo právnická osoba osobitne na účely konania, ktoré vedie orgán hospodárskej súťaže (v zmysle článku 6 ods. 5 smernice 2014/104), sa bude zaoberať až po sprístupnení dôkazov súdu?

5. V prípade kladnej odpovede na predchádzajúcu otázku, má sa článok 5 ods. 4 smernice 2014/104 vykladať v tom zmysle, že účinné opatrenia na ochranu dôverných informácií prijaté súdom môžu pred konečným posúdením súdom, či sprístupnené dôkazy alebo niektoré z nich spadajú do kategórie dôkazov uvedených v článku 6 ods. 5 písm. a) tejto smernice, vylúčiť prístup žalobcu alebo iných účastníkov konania a ich zástupcov ku sprístupneným dôkazom?“

O prejudiciálnych otázkach

O uplatniteľnosti článkov 5 a 6 smernice 2014/104 ratione temporis

- 36 Na úvod treba pripomenúť, že pokiaľ ide o uplatnenie smernice 2014/104 *ratione temporis*, táto smernica obsahuje osobitné ustanovenie, ktoré výslovne uvádza podmienky na uplatnenie svojich hmotnoprávných a procesnoprávných ustanovení z časového hľadiska (rozsudok z 10. novembra 2022, PACCAR a i., C-163/21, EU:C:2022:863, bod 27, ako aj citovaná judikatúra).
- 37 Na jednej strane totiž podľa článku 22 ods. 1 smernice 2014/104 členské štáty musia zabezpečiť, aby sa vnútroštátne ustanovenia prijaté na základe jej článku 21 s cieľom dosiahnuť súlad s hmotnoprávnymi ustanoveniami tejto smernice neuplatňovali so spätnou účinnosťou.
- 38 Na druhej strane podľa článku 22 ods. 2 smernice 2014/104 členské štáty musia zabezpečiť, aby sa na žaloby o náhradu škody podané na vnútroštátny súd pred 26. decembrom 2014, neuplatňovali žiadne iné vnútroštátne ustanovenia, než sú ustanovenia uvedené v článku 22 ods. 1 uvedenej smernice.
- 39 Na účely určenia časovej pôsobnosti ustanovení smernice 2014/104 treba preto v prvom rade zistiť, či dotknuté ustanovenie je alebo nie je hmotnoprávnym ustanovením, pričom treba spresniť, že táto otázka sa vzhľadom na to, že článok 22 tejto smernice neodkazuje na vnútroštátne právo, musí posúdiť z hľadiska práva Únie, a nie z hľadiska uplatniteľného vnútroštátneho práva (rozsudok z 10. novembra 2022, PACCAR a i., C-163/21, EU:C:2022:863, bod 30, ako aj citovaná judikatúra).
- 40 V tejto súvislosti treba po prvé uviesť, že cieľom článkov 5 a 6 uvedenej smernice je poskytnúť vnútroštátnym súdom možnosť uložiť povinnosť žalovanému alebo tretej osobe, aby za určitých podmienok sprístupnili relevantné dôkazy, ktoré majú v držbe, a teda určiť priebeh konania o žalobe o náhradu škody.
- 41 V rozsahu, v akom tieto ustanovenia ukladajú členským štátom povinnosť priznať týmto súdom osobitné právomoci v rámci preskúmania sporov týkajúcich sa žalôb o náhradu škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže, je ich cieľom napraviť informačnú asymetriu, ktorá v zásade charakterizuje tieto spory na úkor poškodených, ako je to pripomenuté v odôvodnení 15 smernice 2014/104, a ktorá týmto osobám sťažuje získanie informácií nevyhnutných na podanie žaloby o náhradu škody (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. novembra 2022, PACCAR a i., C-163/21, EU:C:2022:863, bod 32, ako aj citovanú judikatúru).

- 42 Po druhej vzhľadom na to, že cieľom článkov 5 a 6 smernice 2014/104 je práve umožniť žalobcovi v takýchto sporoch nahradiť nedostatok ich vlastných informácií, nepochybne vedú k tomu, aby sa tomuto účastníkovi konania, pokiaľ sa v tejto súvislosti obráti na vnútroštátny súd, umožnilo získať výhody, ktoré nemal. Nič to však nemení na tom, že predmet týchto článkov sa týka len procesných opatrení uplatniteľných pred vnútroštátnymi súdmi, ktoré im priznávajú osobitné právomoci na účely zistenia skutkového stavu, ktorý uvádzajú účastníci konania v rámci sporov týkajúcich sa žalôb o náhradu škody v prípade takéhoto porušenia, a teda priamo neovplyvňujú právne postavenie týchto účastníkov, keďže tieto ustanovenia sa netýkajú skutočností zakladajúcich mimozmluvnú občianskoprávnú zodpovednosť.
- 43 Predovšetkým sa nezdá, že by články 5 a 6 smernice 2014/104 stanovovali nové hmotnoprávne povinnosti niektorého z účastníkov tohto typu sporov, čo by umožnilo považovať tieto ustanovenia za hmotnoprávne v zmysle článku 22 ods. 1 tejto smernice (pozri analogicky rozsudok z 10. novembra 2022, PACCAR a i., C-163/21, EU:C:2022:863, bod 34, ako aj citovanú judikatúru).
- 44 Treba preto dospieť k záveru, že články 5 a 6 smernice 2014/104 nepatria medzi hmotnoprávne ustanovenia tejto smernice v zmysle jej článku 22 ods. 1, a že sú preto súčasťou iných ustanovení uvedených v článku 22 ods. 2 uvedenej smernice, ktoré sú v prejednávanej veci procesnými ustanoveniami, ako to v podstate uviedol generálny advokát v bodoch 29 a 34 svojich návrhov.
- 45 V druhom rade z článku 22 ods. 2 smernice 2014/104 vyplýva, že členské štáty mali pri preberaní tejto smernice diskrečnú právomoc rozhodnúť, či sa vnútroštátne pravidlá na prebratie procesných ustanovení uvedenej smernice uplatnia na žaloby o náhradu škody podané po 26. decembri 2014, ale pred dňom prebratia uvedenej smernice, alebo najneskôr pred uplynutím lehoty na jej prebratie (rozsudok z 28. marca 2019, Cogeco Communications, C-637/17, EU:C:2019:263, bod 28).
- 46 V prejednávanej veci zo zákona č. 262/2017 vyplýva, že český normotvorca rozhodol, aby sa vnútroštátne ustanovenia na prebratie procesných ustanovení smernice 2014/104 priamo a bezpodmienečne uplatnili aj na žaloby podané pred týmto dátumom prebratia, avšak po 26. decembri 2014. Žaloba o náhradu škody, na účely ktorej bola podaná žiadosť o sprístupnenie dokumentov, však bola podaná 25. novembra 2015.
- 47 Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že články 5 a 6 vo veci samej uplatniteľné *ratione temporis*, a že je preto potrebné odpovedať na prejudiciálne otázky týkajúce sa týchto ustanovení.

O veci samej

Úvodné pripomienky

- 48 Treba pripomenúť, že k plnej účinnosti pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 101 a 102 ZFEÚ, a najmä potrebný účinok zákazov stanovených v týchto ustanoveniach, prispieva tiež možnosť každej osoby domáhať sa náhrady škody, ktorá jej bola spôsobená zmluvou alebo správaním spôsobilým obmedziť alebo skresliť hospodársku súťaž v zmysle článku 101 ods. 1 ZFEÚ alebo zneužívajúcim správaním podniku v dominantnom postavení v zmysle článku 102 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudky z 20. septembra 2001, Courage a Crehan, C-453/99, EU:C:2001:465, bod 26, ako aj zo 6. októbra 2021, Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, bod 33).

- 49 Ako sa uvádza v odôvodnení 7 nariadenia č. 1/2003, vnútroštátne sudy hrajú dôležitú úlohu pri uplatňovaní súťažných pravidiel. Pri rozhodovaní o sporoch medzi súkromnými osobami chránia osobné práva podľa právnych predpisov Únie, napríklad odškodnením poškodených. Úloha vnútroštátnych súdov v tomto ohľade dopĺňa úlohu orgánov hospodárskej súťaže členských štátov.
- 50 Ak pri rozhodovaní o žalobách o náhradu škody v situácii, keď neexistuje konečné rozhodnutie orgánu hospodárskej súťaže o tých istých skutočnostiach (tzv. žaloba „stand-alone“), musia tieto sudy v zásade rozhodovať o existencii porušenia pravidiel hospodárskej súťaže, t. j. o existencii dohôd, rozhodnutí alebo praktík v zmysle článku 101 ods. 1 a článku 102 ZFEÚ, avšak občianskoprávne žaloby nemôžu nahradiť vnútroštátne konania a konania Únie na vykonanie článkov 101 a 102 ZFEÚ vo verejnoprávnej sfére a v súvislosti s ktorými je stanovené, ako sa uvádza v článku 2 nariadenia č. 1/2003, že dôkazné bremeno o porušení článku 101 ods. 1 alebo článku 102 ZFEÚ znáša strana alebo orgán, ktorý túto námietku vzniesol.
- 51 Výklad ustanovení smernice 2014/104 týkajúcich sa sprístupnenia dôkazov preto nemôže viesť k obchádzaniu zásad upravujúcich dôkazné bremeno existencie protisúťažného správania, ak sa preukáže, že predmetom danej žaloby nie je striktne len náhrada škody.
- 52 Pri prijímaní smernice 2014/104 vychádzal normotvorca EÚ v skutočnosti práve z konštatovania uvedeného v odôvodnení 6 tejto smernice, podľa ktorého je potrebné, aby obidva nástroje určené na zabezpečenie účinného uplatňovania pravidiel v oblasti hospodárskej súťaže, ktorými sú presadzovanie pravidiel Únie v oblasti hospodárskej súťaže orgánmi verejnej moci („public enforcement“) a žaloby o náhradu škody spôsobenej porušením týchto pravidiel súkromnoprávnymi prostriedkami („private enforcement“), pôsobili vzájomne jednotným spôsobom, najmä pokiaľ ide o prístup k dokumentom, ktoré majú orgány hospodárskej súťaže v držbe.
- 53 Pokiaľ ide o žaloby o náhradu škody spôsobenej porušením pravidiel hospodárskej súťaže súkromnoprávnymi prostriedkami, ustanovenia o sprístupňovaní dokumentov uvedené v kapitole II (články 5 až 8) smernice 2014/104 odrážajú rovnováhu medzi účinnosťou žalôb orgánov na ochranu hospodárskej súťaže na jednej strane a účinnosťou žalôb o náhradu škody podaných osobami, ktoré sa považujú za poškodené protisúťažným konaním, na strane druhej.
- 54 Vzhľadom na asymetriu informácií, ktorá je často charakteristická pre spory vyplývajúce zo žalôb o náhradu škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže, je teda cieľom smernice 2014/104 zlepšiť osobám poškodeným v dôsledku protisúťažného konania prístup k dôkazom, ktoré potrebujú na preukázanie opodstatnenosti svojich nárokov na náhradu škody, avšak pre tento prístup stanovuje takisto striktný rámec.
- 55 Po prvé článok 5 smernice 2014/104 stanovuje niekoľko pravidiel všeobecnej povahy o sprístupňovaní dôkazov v konaniach o žalobách o náhradu škody utrpenej v dôsledku porušenia práva hospodárskej súťaže.
- 56 Po druhé článok 6 tejto smernice stanovuje osobitné pravidlá pre sprístupňovanie dôkazov obsiahnutých v spise orgánu hospodárskej súťaže, ktoré svedčia najmä o rozdielnej úrovni ochrany v závislosti od požadovaných informácií a o potrebe zabezpečiť účinnosť konaní vedených vo verejnoprávnej sfére. Toto ustanovenie totiž rozlišuje viacero kategórií dôkazov.

- 57 Pokiaľ ide najskôr o dôkazy týkajúce sa vyhlásení v rámci zhovievavosti a podania o urovnaní (ďalej len „dôkazy uvedené v čiernom zozname“), článok 6 ods. 6 smernice 2014/104 stanovuje, že členské štáty zabezpečia, aby vnútroštátne súdy nesmeli účastníkovi ani tretej osobe nariadiť sprístupnenie týchto dôkazov.
- 58 Pokiaľ ide ďalej o informácie, ktoré fyzická alebo právnická osoba vypracovala osobitne na účely správneho konania, ktoré vedie orgán hospodárskej súťaže, informácie vypracované týmto orgánom a zaslané účastníkom v rámci tohto konania, ako aj návrhy na urovnanie, ktoré boli vzaté späť, článok 6 ods. 5 smernice 2014/104 stanovuje, že vnútroštátne súdy môžu nariadiť sprístupnenie týchto kategórií dôkazov (ďalej len „dôkazy uvedené v sivom zozname“) až po tom, čo orgán hospodárskej súťaže ukončil konanie prijatím rozhodnutia alebo iným spôsobom.
- 59 Napokon podľa článku 6 ods. 9 smernice 2014/104 sprístupnenie dôkazov zo spisu orgánu hospodárskej súťaže, ktoré nepatria ani do jednej z vyššie uvedených kategórií (ďalej len „dôkazy uvedené v bielom zozname“), možno nariadiť kedykoľvek v rámci konaní o žalobách o náhradu škody bez toho, aby tým bol dotknutý tento článok.
- 60 Po tretie treba uviesť, ako to vyplýva z článku 5 ods. 3 a článku 6 ods. 4 smernice 2014/104, že táto smernica takto stanovuje osobitný režim pre žiadosti o sprístupnenie dôkazov, v rámci ktorého sa týmto žiadostiam nevyhovuje automaticky, ale posudzujú sa s ohľadom na zásadu primeranosti a na okolnosti a dotknuté oprávnené záujmy. Vnútroštátny súd, ktorému je vec predložená, je preto povinný vykonať prísne preskúmanie primeranosti, pričom v prípade potreby zohľadní stanoviská, ktoré môže príslušný orgán hospodárskej súťaže vyjadriť pred týmto súdom v súlade s článkom 6 ods. 11 smernice 2014/104.
- 61 Na otázky položené vnútroštátnym súdom treba odpovedať s prihliadnutím na vyššie uvedené úvahy.

O prvej otázke

- 62 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 5 ods. 1 smernice 2014/104 vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby vnútroštátny súd nariadil sprístupnenie dôkazov na účely vnútroštátneho konania začatého pred týmto súdom vo veci žaloby o náhradu škody týkajúcej sa porušenia práva hospodárskej súťaže, hoci pred Komisiou prebieha konanie týkajúce sa tohto porušenia na účely prijatia rozhodnutia podľa kapitoly III nariadenia č. 1/2003, čo viedlo vnútroštátny súd k prerušeniu konania začatého pred ním.
- 63 Na úvod je dôležité poznamenať, že v súlade s článkom 11 ods. 6 nariadenia č. 1/2003 začatie konania Komisiou zbavuje orgány hospodárskej súťaže členských štátov ich práva na uplatňovanie článkov 101 a 102 ZFEÚ, pokiaľ ide o tie isté porušenia.
- 64 Naopak v súlade s článkom 16 ods. 1 tohto nariadenia nestráca vnútroštátny súd, na ktorý bola podaná žaloba o náhradu škody, z dôvodu začatia konania zo strany Komisie automaticky právo uplatňovať články 101 a 102 ZFEÚ a rozhodovať o porušeníach preskúmaných touto inštitúciou. Podľa tohto ustanovenia sa od vnútroštátnych súdov vyžaduje len to, aby sa na jednej strane zdržali prijímania rozhodnutí, ktoré sú v rozpore s rozhodnutiami prijatými Komisiou, a na druhej strane, aby sa vyhli prijímaniu rozhodnutí, ktoré by boli v rozpore s rozhodnutím, ktoré Komisia zamýšľa prijať v konaní, ktoré začala a aby na tento účel posúdili, či je potrebné konanie prerušiť.

- 65 Okrem toho z ustanovení smernice 2014/104 v ich vzájomnom spojení vyplýva, že táto smernica neukladá vnútroštátnym súdom členských štátov povinnosť prerušiť svoje konanie o žalobách o náhradu škody v súvislosti s porušením pravidiel hospodárskej súťaže, z dôvodu začatia konania pred Komisiou týkajúceho sa tých istých porušení.
- 66 Je síce pravda, ako bolo uvedené v bode 52 tohto rozsudku, že medzi presadzovaním pravidiel Únie v oblasti hospodárskej súťaže orgánmi verejnej moci („public enforcement“) na jednej strane a žalobami o náhradu škody spôsobenej porušením týchto pravidiel súkromnoprávnymi prostriedkami („private enforcement“) na druhej strane musí existovať vzájomné pôsobenie a že musia byť vedené jednotným spôsobom, najmä pokiaľ ide o prístup k dokumentom, ktoré majú v držbe orgány hospodárskej súťaže, to však nič nemení na skutočnosti, že sa obidva typy konaní navzájom dopĺňajú a v zásade sa môžu viesť súbežne.
- 67 V tejto súvislosti ustanovenia článku 6 ods. 5 a 9 smernice 2014/104 svedčia o tom, že konanie o žalobe o náhradu škody môže pokračovať napriek existencii konania prebiehajúceho pred orgánom hospodárskej súťaže. Zatiaľ čo vnútroštátne súdy môžu nariadiť sprístupnenie dôkazov uvedených v sivom zozname až vtedy, keď takýto orgán ukončil konanie (článok 6 ods. 5 tejto smernice), sprístupnenie dôkazov uvedených v bielom zozname možno nariadiť „v rámci konaní o žalobách o náhradu... kedykoľvek (článok 6 ods. 9 uvedenej smernice).
- 68 V tomto kontexte vzniká otázka, či smernica 2014/104 bráni tomu, aby vnútroštátny súd nariadil sprístupnenie dôkazov podľa vnútroštátnych ustanovení, ktorých cieľom je prebrať články 5 a 6 tejto smernice, napriek prerušeniu vnútroštátneho konania o žalobe o náhradu škody z dôvodu existencie konania pred Komisiou.
- 69 V tejto súvislosti treba konštatovať, že uvedená smernica automaticky nebráni tomu, aby vnútroštátny súd nariadil sprístupnenie dôkazov v rámci prebiehajúceho konania o žalobe o náhradu škody z dôvodu údajného porušenia pravidiel hospodárskej súťaže, ak Komisia súčasne vedie konanie týkajúce sa rovnakého porušenia a vnútroštátny súd prerušil konanie o žalobe o náhradu škody až do skončenia konania vedeného Komisiou.
- 70 Hneď ako sa totiž vnútroštátny súd rozhodne nariadiť sprístupnenie dôkazov na účely konania o žalobe o náhradu škody, ktoré bolo prerušené z dôvodu začatia konania Komisiou, v zásade tým neprijíma rozhodnutie, ktoré by mohlo byť v rozpore s rozhodnutím, ktoré Komisia zamýšľa prijať v tomto konaní v zmysle článku 16 ods. 1 nariadenia č. 1/2003.
- 71 Hoci vnútroštátne súdy môžu uložiť žalovanému alebo tretej osobe povinnosť sprístupniť relevantné dôkazy, ktoré majú v držbe, musia tak urobiť pod podmienkou dodržania požiadaviek vyplývajúcich zo smernice 2014/104.
- 72 Vnútroštátne súdy prejednávajúce vec, ktoré sú povinné obmedziť sprístupnenie dôkazov len na to, čo je striktne relevantné, primerané a nevyhnutné, musia zabezpečiť, aby rozhodnutie o sprístupnení dôkazov neprímerane nezasahovalo do prebiehajúceho vyšetrovania orgánu hospodárskej súťaže vo veci porušenia práva hospodárskej súťaže. Tieto súdy teda musia vykonať náročné preskúmanie predloženej žiadosti z hľadiska relevantnosti požadovaných dôkazov, vzťahu medzi týmito dôkazmi a uplatneným nárokom na náhradu škody, dostatočnosti miery presnosti týchto dôkazov a ich primeranosti.

- 73 Ako je uvedené v odôvodnení 23 tejto smernice požiadavka primeranosti by sa mala pozorne posúdiť, ak by sprístupnenie mohlo odhaliť vyšetrovaciu stratégiu orgánu hospodárskej súťaže, a to tým, že by sa prezradilo, ktoré dokumenty sú súčasťou spisu, resp. ak by toto sprístupnenie mohlo negatívne ovplyvniť spoluprácu dotknutých podnikov s uvedeným orgánom hospodárskej súťaže. Osobitnú pozornosť treba venovať predchádzaniu „fishing expeditions“, teda nešpecifickému alebo príliš širokému hľadaniu informácií, ktoré pravdepodobne nie sú dôležité pre účastníkov konania.
- 74 V tejto súvislosti článok 6 ods. 4 písm. b) smernice 2014/104 spresňuje, že keď vnútroštátne sudy posudzujú primeranosť príkazu na sprístupnenie informácií, zvažia takisto otázku, či „účastník konania požaduje sprístupnenie v súvislosti so žalobou o náhradu škody pred vnútroštátnym súdom“.
- 75 Z toho možno vyvodíť, že v rámci posúdenia primeranosti príkazu na sprístupnenie dôkazov, preskúmanie, ktoré musí byť vykonané pozorne najmä v prípade, ak ide o dôkazy zo spisu orgánu hospodárskej súťaže, musí vnútroštátny súd zohľadniť aj skutočnosť, že konanie o žalobe o náhradu škody bolo prerušené.
- 76 Hoci príkaz na sprístupnenie dôkazov na účely konania o žalobe o náhradu škody *a priori* nepatrí do rozsahu pôsobnosti „rozhodnutí“ uvedených v článku 16 ods. 1 nariadenia č. 1/2003, ale tak zásada lojálnej spolupráce stanovená v článku 4 ods. 3 ZEÚ, ako aj cieľ účinného a jednotného uplatňovania práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže vyžadujú, aby vnútroštátny súd pri prijímaní akéhokoľvek rozhodnutia alebo opatrenia zohľadnil konania prebiehajúce pred Komisiou, najmä ak sa toto rozhodnutie alebo opatrenie týka zistenia existencie rovnakého alebo podobného porušenia práva hospodárskej súťaže.
- 77 Preto ak súd nariadi sprístupnenie dôkazov účastníkom konania alebo tretím osobám v rámci konania o žalobe o náhradu škody, ktoré bolo prerušené z dôvodu začatia vyšetrovacieho konania Komisiou, musí sa uistiť, že takéto sprístupnenie, ktoré musí nasledovať po dostatočne vymedzenej a odôvodnenej žiadosti, bolo nevyhnutné a primerané na účely, na ktorý sa toto konanie vedie.
- 78 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 5 ods. 1 smernice 2014/104 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby vnútroštátny súd nariadil sprístupnenie dôkazov na účely vnútroštátneho konania vedeného pred týmto súdom vo veci žaloby o náhradu škody týkajúcej sa porušenia práva hospodárskej súťaže, hoci pred Komisiou prebieha konanie týkajúce sa tohto porušenia na účely prijatia rozhodnutia podľa kapitoly III nariadenia č. 1/2003, čo viedlo vnútroštátny súd k prerušeniu pred ním začatého konania. Je však úlohou vnútroštátneho súdu, aby sa uistil, že sprístupnenie dôkazov požadovaných v tomto štádiu konania, ktoré musí spĺňať podmienky stanovené v článkoch 5 a 6 smernice 2014/104, nepresiahlo rámec toho, čo je nevyhnutné v súvislosti s nárokom na náhradu škody, o ktorom rozhoduje.

O tretej otázke

- 79 Svojou treťou otázkou, ktorú je vhodné preskúmať pred druhou otázkou, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 6 ods. 5 smernice 2014/104 vykladať v tom zmysle, že prerušenie správneho konania vedeného vnútroštátnym orgánom hospodárskej súťaže, z dôvodu, že Komisia začala konanie podľa kapitoly III nariadenia č. 1/2003, možno považovať za ukončenie tohto správneho konania týmto orgánom „prijatím rozhodnutia alebo iným spôsobom“ v zmysle tohto ustanovenia.

- 80 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa článku 6 ods. 5 tejto smernice môžu vnútroštátne súdy nariadiť sprístupnenie dôkazov uvedených v sivom zozname, „až po tom, ako orgán hospodárskej súťaže ukončil konanie prijatím rozhodnutia alebo iným spôsobom“.
- 81 Doslovný výklad tohto ustanovenia, kontext, do ktorého je zasadený, a ciele, ktoré sleduje, naznačujú, že prerušenie konania týkajúceho sa žaloby o náhradu škody, o aké ide vo veci samej, nemožno považovať za ukončenie konania.
- 82 Po prvé „prerušenie“ doslova znamená dočasné zastavenie konania. Konanie teda nie je ukončené, pretože sa obnovuje, len čo pominie dôvod prerušenia.
- 83 Potvrďuje to odôvodnenie 25 smernice 2014/104, v ktorom sa uvádzajú príklady rozhodnutí o ukončení konania, najmä s odkazom na rozhodnutia, ktoré môže Komisia prijať v súlade s kapitolou III nariadenia č. 1/2003. Toto odôvodnenie tak spresňuje, že ukončenie konania vyplýva napríklad z prijatia rozhodnutia podľa článku 5 nariadenia č. 1/2003 „s výnimkou rozhodnutí o dočasných opatreniach“.
- 84 Okrem toho, keď teda smernica 2014/104 odkazuje na ukončenie konania „prijatím rozhodnutia alebo iným spôsobom“, ide o opatrenia ktoré sú, pokiaľ ide o ich podstatu a účel, prijímané v prípade, že vnútroštátny orgán hospodárskej súťaže rozhodne, že na základe informácií získaných v rámci konania je možné, či dokonca nutné rozhodnúť a konanie ukončiť.
- 85 Skutočnosť, že vnútroštátny orgán pre hospodársku súťaž preruší svoje správne konanie, aj keď by takéto prerušenie bolo odôvodnené začatím konania zo strany Komisie, teda nemožno považovať za ukončenie tohto správneho konania zo strany tohto orgánu „iným spôsobom“.
- 86 Po druhé prerušenie správneho konania vnútroštátnym orgánom hospodárskej súťaže podľa článku 11 ods. 6 nariadenia č. 1/2003 treba vnímať v kontexte pravidiel upravujúcich paralelné právomoci Komisie na jednej strane a vnútroštátnych orgánov hospodárskej súťaže na strane druhej.
- 87 Ako rozhodol Súdny dvor, začatie konania Komisiou natrvalo a s konečnou platnosťou nepozbavuje vnútroštátne orgány pre hospodársku súťaž právomoci uplatňovať vnútroštátne právne predpisy v oblasti hospodárskej súťaže, pretože právomoc vnútroštátnych orgánov pre hospodársku súťaž je obnovená, len čo sa skončí konanie vedené Komisiou (rozsudok zo 14. februára 2012, Toshiba Corporation a i., C-17/10, EU:C:2012:72, body 79 a 80).
- 88 Okrem toho podľa článku 16 ods. 2 nariadenia č. 1/2003 orgány hospodárskej súťaže členských štátov si zachovávajú svoju právomoc konať tak v rámci práva Únie, ako aj vnútroštátneho práva hospodárskej súťaže, aj keď samotná Komisia už prijala rozhodnutie pod podmienkou, že neprijímajú rozhodnutia, ktoré by boli v rozpore s rozhodnutím prijatým Komisiou (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. februára 2012, Toshiba Corporation a i., C-17/10, EU:C:2012:72, body 84 až 86).
- 89 Prerušenie správneho konania až do ukončenia vyšetrovania Komisiou v dotknutej veci preto nepredstavuje ukončenie tohto konania v zmysle prijatia konečného aktu týkajúceho sa predmetného porušenia, ale musí sa považovať za predbežné opatrenie. Ak sa teda Komisia rozhodne ukončiť svoje konanie bez vydania rozhodnutia o porušení, príslušný vnútroštátny orgán hospodárskej súťaže sa môže v zásade rozhodnúť svoje konanie obnoviť.

- 90 Napokon, pokiaľ ide o ciele sledované článkom 6 ods. 5 smernice 2014/104, je potrebné uviesť, že ako to vyplýva z odôvodnenia 25 tejto smernice, ochrana uplatniteľná na dôkazy uvedené v sivom zozname má zabezpečiť, aby sprístupnenie dokumentov neprimerane nezasahovalo do prebiehajúceho vyšetrovania vnútroštátneho orgánu hospodárskej súťaže týkajúceho sa porušenia práva Únie alebo vnútroštátneho práva hospodárskej súťaže. Umožniť sprístupnenie dôkazov uvedených v sivom zozname po prerušení konania nariadeného vnútroštátnym orgánom pre ochranu údajov, ale ešte počas prebiehajúceho vyšetrovania Komisie, by mohlo vážne narušiť účinnosť tohto vyšetrovania Komisie, a tým aj ciele uvedenej smernice.
- 91 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na tretiu otázku odpovedať tak, že článok 6 ods. 5 smernice 2014/104 sa má vykladať v tom zmysle, že prerušenie správneho konania vedeného vnútroštátnym orgánom hospodárskej súťaže z dôvodu, že Komisia začala konanie podľa kapitoly III nariadenia č. 1/2003, nemožno považovať za ukončenie tohto správneho konania týmto orgánom „prijatím rozhodnutia alebo iným spôsobom“ v zmysle tohto ustanovenia.

O druhej otázke

- 92 Na úvod treba pripomenúť, že v súlade s ustálenou judikatúrou prináleží Súdnemu dvoru v rámci postupu spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdny dvorom, zavedeného článkom 267 ZFEÚ, poskytnúť vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď, ktorá mu umožní rozhodnúť spor, ktorý prejednáva. Z tohto pohľadu Súdnemu dvoru prislúcha v prípade potreby nielen preformulovať otázku, ktorá mu bola predložená, ale tiež zohľadniť právne predpisy Únie, na ktoré sa vnútroštátny súd v znení svojej otázky neodvolával (rozsudok z 13. októbra 2022, Herios, C-593/21, EU:C:2022:784, bod 19 a citovaná judikatúra).
- 93 V tomto ohľade sa síce druhá prejudiciálna otázka, tak ako ju formuluje vnútroštátny súd, výslovne týka len výkladu článku 6 ods. 5 a 9 smernice 2014/104, avšak tento súd sa snaží zistiť, ako to vyplýva zo znenia jeho návrhu na začatie prejudiciálneho konania, či táto smernica bráni prijatiu vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá rozširuje okruh informácií, ktorých sprístupnenie je počas konania pred orgánom hospodárskej súťaže vylúčené. Vzhľadom na to, že miera voľnej úvahy, ktorou disponujú členské štáty v súvislosti s preberaním článkov 5 a 6 uvedenej smernice, je ohraničená ustanoveniami článku 5 ods. 8 tej istej smernice, je potrebné preformulovať druhú prejudiciálnu otázku a rozšíriť jej rozsah aj na toto posledné uvedené ustanovenie.
- 94 Treba preto konštatovať, že svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa majú článok 5 ods. 8, článok 6 ods. 5 písm. a) a článok 6 ods. 9 smernice 2014/104 vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá dočasne obmedzuje na základe článku 6 ods. 5 tejto smernice nielen sprístupnenie informácií „vypracovaných“ osobitne na účely konania vedeného orgánom hospodárskej súťaže, ale aj sprístupnenie všetkých informácií „predložených“ na tento účel.
- 95 V tejto súvislosti je potrebné v prvom rade rozhodnúť o prípustnosti tejto druhej otázky, ktorú spoločnosť České dráhy spochybňuje, keď tvrdí, že táto otázka je predčasná a hypotetická, keďže české vnútroštátne súdy doteraz nerozhodovali o tom, či dokumenty, ktorých sprístupnenie spoločnosť České dráhy požadovala ako dôkaz, boli osobitne vypracované na účely konania začatého ÚOHS alebo konania vedeného Komisiou.
- 96 V tejto súvislosti stačí pripomenúť, že pri otázkach týkajúcich sa práva Únie platí prezumpcia relevantnosti. Súdny dvor môže odmietnuť rozhodnúť o prejudiciálnej otázke položenej vnútroštátnym súdom len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá nijakú

súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém, alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými ani právnymi podkladmi potrebnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré mu boli položené (rozsudok zo 6. októbra 2021, Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, body 27 a 28).

- 97 V prejednávanej veci však nejde o taký prípad. Odpoveď na druhú otázku položenú vnútroštátnym súdom mu má pomôcť identifikovať dôkazy, ktoré nie sú uvedené v sivom zozname, ale sú uvedené v bielom zozname, a ktoré prípadne môžu byť, bez ohľadu na skutočnosť, že orgán hospodárskej súťaže neukončil svoje konanie, predmetom žiadosti o sprístupnenie dokumentov podľa vnútroštátnych ustanovení preberajúcich smernicu 2014/104.
- 98 Z toho vyplýva, že druhá otázka je prípustná.
- 99 Po druhé, pokiaľ ide o vec samu, vnútroštátny súd žiada Súdny dvor, aby rozhodol o rozsahu informácií, na ktoré sa vzťahuje dočasná ochrana stanovená v článku 6 ods. 5 smernice 2014/104, pokiaľ ide o dôkazy uvedené v sivom zozname.
- 100 Vnútroštátny súd v tejto súvislosti uvádza, že zo znenia § 16 ods. 3 zákona č. 262/2017, v spojení s jeho § 2 ods. 2 písm. c) vyplýva, že časové obmedzenie uplatniteľné na sprístupnenie dôkazov počas obdobia, kedy prebieha konanie pred orgánom hospodárskej súťaže, sa vzťahuje na všetky informácie predložené orgánu hospodárskej súťaže na účely tohto konania, a nie iba na informácie „vypracované osobitne“ na účely uvedeného konania.
- 101 V tejto súvislosti zo znenia článku 6 ods. 5 smernice 2014/104 v spojení s odôvodnením 25 tejto smernice jednoznačne vyplýva, že dočasná ochrana poskytnutá podľa tohto ustanovenia sa netýka všetkých informácií, ktoré boli predložené výslovne, spontánne alebo na žiadosť orgánu hospodárskej súťaže na účely takéhoto konania, ale iba informácií, ktoré boli osobitne vypracované na účely konania vedeného týmto orgánom.
- 102 Tento záver potvrdzuje systematický výklad predmetného ustanovenia.
- 103 V tejto súvislosti treba v prvom rade odkázať na článok 6 ods. 9 smernice 2014/104, ktorý sa týka dôkazov uvedených v bielom zozname, podľa ktorého sprístupnenie dôkazov zo spisu orgánu hospodárskej súťaže, ktoré nie sú zaradené do sivého a čierneho zoznamu, sa môže v rámci konania o žalobe o náhradu škody nariadiť kedykoľvek. Odôvodnenie 28 tejto smernice objasňuje pôsobnosť tohto ustanovenia v rozsahu, v akom používa pojem „dôkazy, ktoré existujú nezávisle od konaní vedených orgánom hospodárskej súťaže (ďalej len „už existujúce informácie“)“ na ilustráciu dôkazov, ktorých sprístupnenie nie je uvedenou smernicou automaticky zakázané z dôvodu ich zaradenia do sivého alebo čierneho zoznamu.
- 104 V druhom rade treba tiež poznamenať, že článok 2 bod 17 tej istej smernice definuje pojem „už existujúce informácie“ ako „dôkazy, ktoré existujú bez ohľadu na konanie vedené orgánom hospodárskej súťaže a bez ohľadu na to, či sa nachádzajú v spise orgánu hospodárskej súťaže“.
- 105 Z tejto definície vyplýva, že dôkazy z takéhoto spisu budú pravdepodobne tiež uvedené v bielom zozname. Konkrétne informácie, ktoré má účastník konania povinnosť vypracovať a uchovávať (alebo vypracovávať a uchovávať) na základe inej právnej úpravy a bez ohľadu na konanie o porušení práva v oblasti hospodárskej súťaže, predstavujú už existujúce informácie, ktorých sprístupnenie môžu vnútroštátne súdy v zásade nariadiť kedykoľvek, keďže ide o dôkazy uvedené v bielom zozname.

- 106 V treťom rade článok 6 ods. 8 smernice 2014/104 tým, že odzrkadľuje myšlienku, že je jednak potrebné obmedziť ochranu poskytovanú dôkazom uvedeným v sivom a čiernom zozname len na prípady, keď by táto ochrana bola skutočne nevyhnutná, a teda aj primeraná z hľadiska cieľov sledovaných touto smernicou, a jednak je potrebné umožniť primerane široký prístup k dôkazom, stanovuje, že ak sú v čiernom zozname uvedené iba niektoré časti požadovaných dôkazov, sprístupnia sa zvyšné časti dôkazov v závislosti od kategórie, do ktorej patria, v súlade s príslušnými odsekmi článku 6 uvedenej smernice.
- 107 Vo štvrtom rade z článku 5 ods. 8 smernice 2014/104, ktorý umožňuje členským štátom prijať pravidlá vedúce k širšiemu sprístupňovaniu dôkazov bez toho, aby tým boli dotknuté odseky 4 a 7 tohto článku, a z článku 6 tejto smernice vyplýva, že členské štáty nesmú pri preberaní smernice 2014/104 rozlišovať podmienky, podľa ktorých sa dôkazy uvádzajú na sivý, čierny alebo biely zoznam.
- 108 Konkrétne, ak by bolo členským štátom umožnené rozšíriť rozsah informácií uvedených v sivom zozname, viedlo by to k obmedzenejšiemu sprístupňovaniu dôkazov v rozpore s logikou článku 5 ods. 8 tejto smernice. Ak by členské štáty mali v oblasti sprístupňovania dôkazov možnosť zaviesť prísnejšie pravidlá, ako sú pravidlá uvedené v článkoch 5 a 6 tej istej smernice, cieľ harmonizácie uvedenej smernice by tak bol ohrozený.
- 109 Vnútroštátna právna úprava, ktorá dočasne obmedzuje sprístupňovanie všetkých informácií predložených v priebehu konania na žiadosť orgánu hospodárskej súťaže alebo spontánne, vrátane už existujúcich informácií, preto nie je v súlade s článkom 6 ods. 5 písm. a) a článkom 6 ods. 9 smernice 2014/104.
- 110 Tento záver neznamena, že by sudca, ktorému je predložená žiadosť o sprístupnenie dôkazov v rámci konania o žalobe o náhradu škody spôsobenej porušením pravidiel hospodárskej súťaže, bol nutne povinný nariadiť sprístupnenie všetkých dokumentov, ktoré neboli osobitne vypracované na účely konania prebiehajúceho pred orgánom hospodárskej súťaže.
- 111 V každom prípade je totiž úlohou vnútroštátneho súdu, a to viac v prípade, ak bolo konanie prerušené do skončenia správneho konania začatého orgánom hospodárskej súťaže, aby sa uistil, že sprístupnenie dôkazov, ktoré sa požaduje v tomto štádiu konania a ktoré musí spĺňať podmienky stanovené v článkoch 5 a 6 smernice 2014/104, nepresahuje rámec toho, čo je nevyhnutné v súvislosti s nárokom na náhradu škody, o ktorom rozhoduje.
- 112 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že na druhú otázku treba odpovedať tak, že článok 5 ods. 8, článok 6 ods. 5 písm. a) a článok 6 ods. 9 smernice 2014/104 sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá na základe článku 6 ods. 5 tejto smernice dočasne obmedzuje nielen sprístupnenie informácií „vypracovaných“ osobitne na účely konania orgánu hospodárskej súťaže, ale aj sprístupnenie všetkých informácií „predložených“ na tieto účely.

O štvrtej otázke

- 113 Svojou štvrtou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 5 ods. 1 smernice 2014/104, v spojení s jej článkom 6 ods. 5 písm. a) vykladať v tom zmysle, že tieto ustanovenia nebránia tomu, aby vnútroštátny súd rozhodol o žiadosti o sprístupnenie dôkazov a nariadil, aby tieto dôkazy boli uložené do súdnej úschovy, s tým, že preskúmanie otázky, či sú tieto dôkazy uvedené v sivom zozname, v rozsahu, v akom obsahujú v zmysle posledného uvedeného

ustanovenia „informácie, ktoré fyzická alebo právnická osoba vypracovala osobitne na účely konania, ktoré vedie orgán hospodárskej súťaže“, odloží dovtedy, kým budú tieto dôkazy tomuto súdu sprístupnené.

- 114 Bez ohľadu na odkaz na článok 6 ods. 7 smernice 2014/104 sa totiž vnútroštátny súd v konečnom dôsledku pýta, či súd môže nariadiť sprístupnenie dôkazov podľa článku 5 ods. 1 tejto smernice s cieľom posúdiť, či tieto dôkazy obsahujú „informácie, ktoré fyzická alebo právnická osoba vypracovala osobitne na účely konania, ktoré vedie orgán hospodárskej súťaže“ v zmysle článku 6 ods. 5 písm. a) uvedenej smernice.
- 115 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že normotvorca v článku 6 ods. 7 smernice 2014/104 stanovil pre dôkazy uvedené v čiernom zozname mechanizmus predbežného overovania, aby mal vnútroštátny súd umožnený prístup k takýmto dôkazom, a to výlučne s cieľom zabezpečiť, aby obsah týchto dôkazov zodpovedal „vyhláseniu v rámci programu zhovievavosti“ alebo „podaniu v rámci konania o urovanie“, vymedzeným v článku 2 bodoch 16 a 18 uvedenej smernice, a že teda skutočne ide o dôkazy uvedené na čiernom zozname.
- 116 Takýto mechanizmus overovania však nie je stanovený pre dôkazy uvedené v sivom zozname, ktoré patria do pôsobnosti článku 6 ods. 5 smernice 2014/104. Dôvodom je, že na rozdiel od dôkazov uvedených v čiernom zozname je ochrana poskytovaná dôkazom uvedeným v sivom zozname len dočasná.
- 117 V prejednávanej veci vzniká otázka, či smernica 2014/104 bráni tomu, aby vnútroštátny súd mohol na základe možnosti, ktorú mu poskytuje uplatniteľné vnútroštátne procesné právo, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu, prijať opatrenia na účely posúdenia, či dôkazy, ktorých sprístupnenie sa žiada na podporu žaloby o náhradu škody z dôvodu porušenia pravidiel hospodárskej súťaže, zatiaľ čo konanie vedené orgánom hospodárskej súťaže ešte prebieha, sú skutočne uvedené v sivom zozname.
- 118 V prejednávanej veci sa zdá, že odvolací súd nariadil sprístupnenie dôkazov, pričom z vlastného podnetu určil, že otázka, či sa medzi týmito dôkazmi nachádzajú dôkazy uvedené v sivom zozname, bude preskúmaná po sprístupnení dôkazov sudcovi, avšak pred ich sprístupnením žiadateľovi na základe ním predloženej žiadosti.
- 119 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že ako vyplýva aj z odôvodnenia 21 smernice 2014/104, účelom režimu stanoveného v článku 6 ods. 5 tejto smernice pre dôkazy uvedené v sivom zozname, je zabrániť tomu, aby rozhodnutie o sprístupnení dôkazov neprimerane nezasahovalo do prebiehajúceho vyšetrovania vedeného orgánom hospodárskej súťaže z dôvodu porušenia práva Únie alebo vnútroštátneho práva v oblasti hospodárskej súťaže.
- 120 Z toho vyplýva, že úplná harmonizácia stanovená v tomto ustanovení bola normotvorcom Únie uskutočnená najmä v prospech záujmu presadzovania práva hospodárskej súťaže verejnoprávnymi prostriedkami.
- 121 Sledovanie takéhoto cieľa znamená, že prístup k dôkazom uvedeným v sivom zozname by sa nemal poskytnúť žalobcom alebo iným tretím osobám skôr, ako orgán hospodárskej súťaže ukončí svoje konanie.

- 122 Naopak, tento cieľ nebráni tomu, aby vnútroštátny súd pri uplatňovaní vnútroštátneho procesného nástroja nariadil sprístupnenie dôkazov, ktoré by mohli byť uvedené v sivom zozname, s jediným cieľom, a to uložiť dané dokumenty do súdnej úschovy a sprístupniť ich žalobcovi na základe jeho žiadosti až po tom, čo súd overí, či tieto dokumenty skutočne obsahujú dôkazy uvedené na tomto zozname.
- 123 Vzhľadom na potrebu odstrániť asymetriu informácií a zabezpečiť účinnosť presadzovania práva hospodárskej súťaže súkromnoprávnymi prostriedkami, ktorá bola dôvodom pre prijatie smernice 2014/104, táto smernica v zásade umožňuje vnútroštátnemu súdu, aby v súlade s uplatniteľným vnútroštátnym procesným právom využil takýto vnútroštátny nástroj najmä na zabránenie nadmernému využívaniu výnimky stanovenej v článku 6 ods. 5 tejto smernice.
- 124 Tento procesný nástroj môže prispieť k účinnosti nárokov na náhradu škody súkromnoprávnymi prostriedkami a zároveň zachovávať ochranu, ktorú majú požívať dôkazy uvedené v sivom zozname, pokiaľ orgán hospodárskej súťaže svoje konanie žiadnym spôsobom neukončil.
- 125 Použitie takéhoto nástroja však musí spĺňať požiadavky vyplývajúce zo zásady primeranosti, ktoré sú spresnené v článku 5 ods. 3 a v článku 6 ods. 4 smernice 2014/104.
- 126 Treba zohľadniť najmä rozsah a náklady na sprístupnenie dôkazov, relevantnosť požadovaných dôkazov na podporu opodstatnenosti nároku na náhradu škody alebo to, či žiadosť o sprístupnenie dôkazov zo spisu orgánu hospodárskej súťaže bola formulovaná osobitným spôsobom, pokiaľ ide o povahu, predmet alebo obsah uvedených dokumentov.
- 127 Ako je pripomenuté v odôvodnení 23 smernice 2014/104, malo by sa zabrániť tomu, aby sa vyhovovalo nešpecifickému alebo príliš širokému hľadaniu informácií, ktoré pravdepodobne nie sú dôležité pre účastníkov konania. Žiadosti o všeobecné sprístupnenie dokumentov zo spisu orgánu hospodárskej súťaže v súvislosti s danou vecou alebo o všeobecné sprístupnenie dokumentov predložených účastníkom konania v danej veci musia byť preto predmetom osobitnej pozornosti, a teda tieto žiadosti by sa nemali považovať za primerané.
- 128 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na štvrtú otázku odpovedať tak, že článok 5 ods. 1 smernice 2014/104 v spojení s jej článkom 6 ods. 5 písm. a) sa má vykladať v tom zmysle, že tieto ustanovenia nebránia tomu, aby vnútroštátny súd na základe procesného nástroja vnútroštátneho práva rozhodol o sprístupnení dôkazov a nariadil ich uloženie do súdnej úschovy s tým, že preskúmanie otázky, či tieto dôkazy obsahujú v zmysle tohto posledného ustanovenia „informácie, ktoré fyzická alebo právnická osoba vypracovala osobitne na účely konania, ktoré vedie orgán hospodárskej súťaže“, odloží dovtedy, kým mu budú tieto dôkazy sprístupnené. Použitie takéhoto nástroja však musí spĺňať požiadavky vyplývajúce zo zásady primeranosti, ktoré sú spresnené v článku 5 ods. 3 a v článku 6 ods. 4 smernice 2014/104.

O piatej otázke

- 129 Svojou piatou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 6 ods. 5 písm. a) smernice 2014/104 vykladať v tom zmysle, že ak vnútroštátny súd odloží preskúmanie otázky, či dôkazy, ktorých sprístupnenie sa požaduje, obsahujú „informácie, ktoré fyzická alebo právnická osoba vypracovala osobitne na účely konania, ktoré vedie orgán hospodárskej súťaže“, môže tento súd odmietnuť prístup žalobcovi alebo iným účastníkom konania, ako aj ich zástupcom k týmto dôkazom, a to v súlade s článkom 5 ods. 4 tejto smernice.

- 130 V tejto súvislosti stačí pripomenúť, že podľa článku 6 ods. 5 písm. a) smernice 2014/104 majú vnútroštátne sudy nielen právo, ale aj povinnosť zabezpečiť, aby iní účastníci konania nemali v priebehu konania vedeného orgánom hospodárskej súťaže prístup k informáciám, ktoré fyzická alebo právnická osoba vypracovala osobitne na účely tohto konania.
- 131 Pokiaľ teda vnútroštátny súd na základe procesného nástroja vnútroštátneho práva nariadi sprístupnenie dôkazov, ktoré by mohli byť uvedené v sivom zozname na účely overenia, či to tak skutočne je, musí tento súd zabezpečiť, a to bez ohľadu na to, či uvedené dokumenty obsahujú alebo neobsahujú dôverné informácie, aby iní účastník konania nemal k týmto dôkazom prístup, ak sú uvedené v bielom zozname, kým jeho overovanie neskončí, alebo ak sú uvedené v sivom zozname, kým príslušný orgán hospodárskej súťaže neukončil svoje konanie.
- 132 Na piatu otázku preto treba odpovedať tak, že článok 6 ods. 5 písm. a) smernice 2014/104 sa má vykladať v tom zmysle, že len čo vnútroštátny súd na základe procesného nástroja vnútroštátneho práva odloží preskúmanie otázky, či dôkazy, o ktorých sprístupnenie sa žiada, obsahujú „informácie, ktoré fyzická alebo právnická osoba vypracovala osobitne na účely konania, ktoré vedie orgán hospodárskej súťaže“, musí tento súd zabezpečiť, aby žalobca alebo iní účastník konania, ako aj ich zástupcovia nemali k týmto dôkazom prístup, kým jeho overovanie neskončí, ak ide o dôkazy uvedené v bielom zozname, alebo kým príslušný orgán hospodárskej súťaže neukončil svoje konanie, ak ide o dôkazy uvedené v sivom zozname.

O trovách

- 133 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdnym dvor (druhá komora) rozhodol takto:

- 1. Článok 5 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/104/EÚ z 26. novembra 2014 o určitých pravidlách upravujúcich žaloby podľa vnútroštátneho práva o náhradu škody utrpenej v dôsledku porušenia ustanovení práva hospodárskej súťaže členských štátov a Európskej únie**

sa má vykladať v tom zmysle, že:

nebráni tomu, aby vnútroštátny súd nariadil sprístupnenie dôkazov na účely vnútroštátneho konania vedeného pred týmto súdom vo veci žaloby o náhradu škody týkajúcej sa porušenia práva hospodárskej súťaže, hoci pred Európskou komisiou prebieha konanie týkajúce sa tohto porušenia na účely prijatia rozhodnutia podľa kapitoly III nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch [101] a [102 ZFEÚ], čo viedlo vnútroštátny súd k prerušeniu pred ním začatého konania. Je však úlohou vnútroštátneho súdu, aby sa uistil, že sprístupnenie dôkazov požadovaných v tomto štádiu konania, ktoré musí spĺňať podmienky stanovené v článkoch 5 a 6 smernice 2014/104, nepresiahlo rámec toho, čo je nevyhnutné v súvislosti s nárokom na náhradu škody, o ktorom rozhoduje.

2. Článok 6 ods. 5 smernice 2014/104

sa má vykladať v tom zmysle, že:

prerušenie správneho konania vedeného vnútroštátnym orgánom hospodárskej súťaže z dôvodu, že Európska komisia začala konanie podľa kapitoly III nariadenia č. 1/2003, nemožno považovať za ukončenie tohto správneho konania týmto orgánom „prijatím rozhodnutia alebo iným spôsobom“ v zmysle tohto ustanovenia.

3. Článok 5 ods. 8, článok 6 ods. 5 písm. a) a článok 6 ods. 9 smernice 2014/104

sa majú vykladať v tom zmysle, že:

bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá dočasne obmedzuje na základe článku 6 ods. 5 tejto smernice nielen sprístupnenie informácií „vypracovaných“ osobitne na účely konania orgánu hospodárskej súťaže, ale aj sprístupnenie všetkých informácií „predložených“ na tieto účely.

4. Článok 5 ods. 1 smernice 2014/104 v spojení s jej článkom 6 ods. 5 písm. a)

sa má vykladať v tom zmysle, že:

tieto ustanovenia nebránia tomu, aby vnútroštátny súd na základe procesného nástroja vnútroštátneho práva rozhodol o sprístupnení dôkazov a nariadil ich uloženie do súdnej úschovy s tým, že preskúmanie otázky, či tieto dôkazy obsahujú v zmysle tohto posledného ustanovenia „informácie, ktoré fyzická alebo právnická osoba vypracovala osobitne na účely konania, ktoré vedie orgán hospodárskej súťaže“, odloží dovtedy, kým mu budú tieto dôkazy sprístupnené. Použitie takéhoto nástroja však musí spĺňať požiadavky vyplývajúce zo zásady primeranosti, ktoré sú spresnené v článku 5 ods. 3 a v článku 6 ods. 4 smernice 2014/104.

5. Článok 6 ods. 5 písm. a) smernice 2014/104

sa má vykladať v tom zmysle, že:

len čo vnútroštátny súd na základe procesného nástroja vnútroštátneho práva odloží preskúmanie otázky, či dôkazy, o ktorých sprístupnenie sa žiada, obsahujú „informácie, ktoré fyzická alebo právnická osoba vypracovala osobitne na účely konania, ktoré vedie orgán hospodárskej súťaže“, musí tento súd zabezpečiť, aby žalobca alebo iný účastník konania, ako aj ich zástupcovia nemali k týmto dôkazom prístup, kým jeho overovanie neskončí, ak ide o dôkazy uvedené v bielom zozname, alebo kým príslušný orgán hospodárskej súťaže neukončil svoje konanie, ak ide o dôkazy uvedené v sivom zozname.

Podpisy